

**ЗАПИСНИК СА САСТАНКА ЕКСПЛАНАТОРНОГ
СКРИНИНГА ЗА ПРЕГОВАРАЧКО ПОГЛАВЉЕ13 – РИБАРСТВО**

ДАТУМ СКРИНИНГА: 30. септембар 2014. године, Брисел, Краљевина Белгија

На експланаторном скринигу за Преговарачку групу 13 – Рибарство, одржаном 30. септембра 2014. године у Бриселу, делегацију Републике Србије предводио је председник Преговарачке групе 13 г-дин Данило Голубовић.

У име Европске комисије, скринингом је председавао г-дин Венцеслас Лобковиц из Генералног директората за проширење(*DG Enlargement*).

Г-дин Лобковиц је у уводном обраћању нагласио да иако скрининг траје само један дан и да је ово поглавље битно, без обзира на географски положај Србије. Нова Заједничка политика рибарства је ступила на снагу од 1. јануара 2014. године тако да су овом приликом изнете најновије смернице у овој области. Србија ће морати да примени пре свега делове политике рибарства који се односе на спречавање нелегалног, непријављеног и нерегулисаног риболова. Европска комисија надзире примену нове политике рибарства и што ће важити и за Републику Србију када буде постала пуноправни члан ЕУ.

Европска комисија је, напомињући да јој је позната садржина Резолуције 1244 Савета безбедности УН, замолила да статистички подаци, за које буде било потребе да се достављају у овом поглављу, не обухватају територију Косова.

Испред Генералног директората за поморство и рибарство (*DG MARE*) г-ђа Ана Маноусопоуло је истакла да се при изради политике у овој области мора водити рачуна о два опречна интереса: очување ресурса (рибљег фонда) и обезбеђивање довољне количине производа рибарства за исхрану и за остваривање прихода рибара. Нагласила је и значај контроле производа рибарства, при чему је посебно значајно да ли су исти добијени из легалног улова.

Господин Голубовић је током уводног обраћања истакао да је Република Србија веома посвећена процесу европских интеграција и да је свесна да испуњење захтева који се пред њу постављају од стране ЕУ један од битних задатака у овом процесу. Такође је истакао да је унапређене институционалне сарадње између надлежних органа Републике Србије и ЕУ од кључног значаја с обзиром на сложеност и обим правних тековина ЕУ које регулишу сектор рибарства, као и неопходност спровођења реформи и успостављања адекватне административне структуре која ће систем контроле рибарства у Србији учинити компатibilним систему који постоји у ЕУ.

1. НАЛАЗИ/ЗАКЉУЧЦИ НАКОН ПРЕДСТАВЉАЊА ПРАВНИХ ТЕКОВИНА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ОД СТРАНЕ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

- 1) Европска комисија је замолила представнике Републике Србије да преко Мисије РС у Бриселу до 3. октобра 2014. године доставе питања, на која није одговорено током састанка, као и додатна питања;

- 2) Председник Преговарачке групе је замолио да ЕК достави упитник за билатерални скрининг у најкраћем могућем року, с обзиром на време одржавање билатералног скрининга (14. новембар 2014. године);
- 3) Европска комисија се обавезала да ће одговоре на додатна питања, као и на питања на која није дат одговор доставити до 10. октобра 2014. године;
- 4) Европска комисија се обавезала да ће упитник за билатерални скрининг доставити најкасније до 15. октобра 2014. године;
- 5) Рок за достављање одговора на упитник је 31. октобар 2014. године;
- 6) Рок за достављање презентације за билатерални скрининг је 7. новембар 2014. године.

2. ПИТАЊА ПОСТАВЉЕНА ОД СТРАНЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ВЕЗИ СА ПРАВНИМ ТЕКОВИНАМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ И ОДГОВОРИ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

ОПШТИ ПРИНЦИПИ ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОЛИТИКЕ РИБАРСТВА

1) ЗАЈЕДНИЧКА ПОЛИТИКА РИБАРСТВА У ОКВИРУ НОВОГ УГОВОРА О ФУНКЦИОНИСАЊУ ЕУ

Приликом прве презентације, која се односила на Заједничку политику рибарства у оквиру Уговора о функционисању ЕУ, првенствено је стављен акценат на питања надлежности и одлучивања.

Када је у питању искључива надлежност тада одлучује само ЕУ, док када је реч о подељеној надлежности у одлучивање су укључене и државе чланице. За спровођење је надлежна ЕУ на основу принципа супсидијарности.

Искључива надлежност постоји код очувања морских ресурса и за међународне уговоре, за остали део ЗПР се примењује подељена надлежност. ЕУ примењује ЗПР.

Европски парламент и Европски савет су законодавни органи и обавезне су консултације са Економским и Социјалним комитетом о предловима уредби у оквиру ЗПР. Само Европски савет на предлог Европске комисије усваја одлуке у области рибарства.

2) УРЕДБА (ЕУ) 1380/2013 О ЗАЈЕДНИЧКОЈ ПОЛИТИЦИ РИБАРСТВА

Уредба је ступила на снагу 1.1.2014. и уређује ЗПР. Уредба регулише заштиту морских биолошких ресурса и управљање рибарством и флотама. Када је реч о аквакултури и преради рибе односи се искључиво на тржиште и финансијску подршку.

Уредба се примењује на територији држава чланица, укључујући и државе чланице које немају излаз на море, примењује се затим у територијалним водама ЕУ (12 миља од обале) и на бродовима за риболов који плове под заставом ЕУ.

Државе чланице имају на основу ове Уредбе могућност да предузимају стриктније мере, када се ради о ЕУ водама, али само за бродове под њиховом заставом.

Равноправан приступ ЕУ водама мора бити обезбеђен за све бродове ЕУ, а до краја 2022. године државе чланице могу ограничити приступ територијалним водама.

Циљеви ове политike су:

- Еколошки одрживе активности риболова и аквакултуре,
- Максимални одрживи принос најкасније до 2020. године,

- Постепена елиминација производа који се одбацију (минимална величина улова),
- Заштита екосистема,
- Контрола капацитета за риболов.

Све одлуке се доносе на основу научних савета, уз што веће укључивање заинтересованих страна, уз поштовање регионалног приступа и консултуација са Комитетом за рибарство и аквакултуру.

Ради очувања рибљег фонда доноси се Вишегодишњи план управљања. Други корак су техничке мере у циљу спровођења наведеног плана. Поред тога примењује се и заштита подручја где се налази рибља млађ и где су мрестилишта.

Уведена је обавеза искрцавања целокупног улова и све врсте потпадају под ограничење улова, а у оквиру медитеранске уредбе одређена је и минимална величина улова.

Циљ овога је да се постигне стабилност улова уз поштовање историјских права држава чланица. Државе чланице морају да извештавају о риболову и да поштују прописане максималне граничне вредности капацитета, а које се не смеју прекорачити.

Прописан је и режим улаза и излаза, што значи да се нови капацитети бродова не могу увести, док се стари не искључе. Поред тога води се и регистар флоте, где се тачно наводи врста пловила и опреме која се користи.

У области аквакултуре постоје стратешке смернице ЕУ, које имају за циљ повећање конкурентности, смањење административних оптерећења и дефинисање аквакултуре у оквиру просторног планирања на мору, у приобалном појасу и на копну. Државе чланице ће морати да представе вишегодишње националне планове, што је веома важно за Србију. У Уредби се такође говори о прикупљању података, контроли тржишта, Европском фонду за поморство и рибарство.

3) УРЕДБА САВЕТА (ЕУ) 1967/2006 (МЕДИТЕРАНСКА УРЕДБА)

Ова Уредба представља правни оквир за управљање рибарством у Медитерану. Она уређује област очувања рибљег фонда у Медитерану, као и управљање и стављање на тржиште производа рибарства из Медитерана : Уредба се примењује на сва ЕУ пловила, на територији држава чланица ЕУ и на међународне воде.

Уколико се на територији Републике Србије врши промет рибом уловљеном у Медитерану Република Србија ће морати даном пристпуња почети са применом ове Уредбе

Идеја Уредбе је заштита врста које су наведене у Директиви о очувању природних станишта и дивље фауне и флоре број 92/43, уз одређивање минималне величине улова и очување природних станишта.

Постоје Национални планови управљања који су обавезни у погледу вучене и мобилне опреме. Тренутно постоји 35 Националних плана управљања, а два су у припреми.

Идеја је да Национални планови управљања садрже

- Установљавање заштићених зона за риболов,
- Забрану одређене опреме и праксе,
- Наводе се карактеристике опреме за риболов,
- Просторна ограничења за одређене типове бродова и опреме која се користи,
- Дефинисање дубина и удаљености од обале на којој се може ловити

4) УРЕДБА О ЈЕГУЉАМА 1100/2007

Уредбом је прописана обавеза држава чланица за успостављање планова управљања фондом европске јегуље, у периоду 2007. – 2011. године, који морају бити одобрени од стране Европске комисије, као и период извештавања и евалуације оствареног напретка

2012. – 2014. године. Уредбом се прописује обавеза држава чланица да штите, очувају и унапреде водно окружење у коме европска јегуља проводи део животног циклуса и неопходност успостављања координације и доследности мера предвиђених овом уредбом и Директивом савета 92/43/ЕЕЦ од 21. маја 1992. године о заштити природних станишта и дивље флоре и фауне и Уредбом Савета (ЕЗ) број 338/97 од 9. децембра 1996. о заштити врста дивље фауне и флоре, регулисањем њихове трговине. Такође, Планови управљања популацијама европске јегуље и предузете мере морају обухватити одредбе Оквирне директиве о водама 2000/60/ЕК. Основна мера заштите, прописана овом уредбом, је смањење притиска на фонд европске јегуље за 40% у водама које су проглашене за природно станиште ове врсте. Планови управљања популацијом европске јегуље морају садржати:

- ограничења и забране риболова (привредног и рекреативног),
- ограничења времена излова, опреме,
- минималне ловне дужине и
- успостављање националних квота за излов ове врсте,
- структурне мере за уклањање или модификацију препрека на водотоцима које насељава ова врста и изградњу рибљих стаза,
- систем излова и транспорта са циљем унапређења миграција сребрне јегуље (стадијума у животном циклусу ове врсте),
- порибљавања.

О предузетим мерама заштите европске јегуље, државе чланице морају извештавати Европску комисију сваке три године, а почев од 2015. године, сваке шесте године.

Имплементацију планова управљања популацијама европске јегуље процењује Међународни савет за истраживање мора (ICES) и Научно – технички и економски комитет за рибарство (STECF). На основу научне процене Европска комисија извештава Европски парламент и Савет Европске уније.

Европска јегуља се налази на листи у додатку 2. Конвенције о међународном промету угрожених врста дивље флоре и фауне (CITES), као и у додатку 2 Уредбе Савета (ЕЗ) број 338/97 од 9. децембра 1996. о заштити врста дивље фауне и флоре регулисањем њихове трговине.

У ЕУ је донета забрана трговине европском јегуљом ван територије ЕУ.

5) НАУЧНИ САВЕТ У УПРАВЉАЊУ РИБАРСТВОМ

Научни савет је неопходан у циљу предлагања законодавних аката, јер све што ЕК предлаже је засновано на научним подацима. Приликом доношења одлука неопходно је знати колико рибе има у мору, што представља веома захтеван задатак. Приликом доношења одлука неопходно је помирити два најважнија захтева:

- очување рибљег фонда;
- социо-економска одрживост рибарског сектора.

Од научника се тражи процена колико има рибе у морима и који је максимални принос који се сме остварити, како би остало доволно рибе у циљу обезбеђења одрживог нивоа производње.

На основу тих података се утврђују квоте и врше преговори са трећим земљама.

Научни савет такође подноси извештаје о стању сектора рибарства, односно сектора који су везани за рибарство и улога савета је и оцена планова управљања.

Научни технички и економски одбор који је независно научно саветодавно тело Комисије састављен од 30-35 научника из области биологије и екологије, рибарства, науке,

технологије опреме, аквакултуре и економије рибарства.

Овај одбор даје савете о стању фондова/плановима управљања, економске извештаје о рибарској флоти ЕУ, прерађивачкој индустрији и аквакултури.

ПИТАЊЕ 1:

У складу са чланом 1. став 2. Уредбе да ли су државе чланице у сливу Црног мора и повезаним речним системима већ прогласиле природна станишта европске јегуље? Црноморски слив обухвата 92% речних токова на територији Републике Србије и претпоставља се да поједине воде представљају природно станиште европске јегуље, на основу евиденције улова рекреативних риболоваца и привредних рибара, као и националних Програма управљања овим водама. (Душан Огњановић)

ОДГОВОР ЕК:

Државе чланице у сливу Црног мора и повезаним речним системима могу бити изузете од обавезе проглашења појединих вода као природних станишта европске јегуље и доношења планова управљања популацијама европске јегуље. О изузимању одлучује Европска комисија на основу мишљења Међународног савета за истраживање мора (ICES) и Научно – техничког и економског комитета за рибарство (STECF), на основу података наведених у захтеву за изузимање ових обавеза и расположивих научних података за наведене водотoke. До сада су Аустрија, Словенија, Словачка, Малта и Кипар изузете из обавеза проглашења појединих вода као природних станишта европске јегуље. Бугарска и Хрватска нису искључене из обавезе доношења планова управљања.

ПИТАЊЕ 2:

Да ли је неопходно успостављање мониторинг система за надзор и излов европске јегуље уколико Република Србија прогласи поједине воде за природна станишта европске јегуље, узимајући у обзир да ова врста није предмет риболова у риболовним водама Србије као и да су случајни улови ове врсте веома ретки? (Душан Огњановић)

ОДГОВОР ЕК:

Када Република Србија достави Научно - техничко економском комитету за рибарство све релевантне податке о присуству, животним стаништима и биолошким карактеристикама европске јегуље, ово тело ће проценити потребе проглашења природних станишта јегуље на територији Србије и о томе обавестити Европску комисију, која може Србију изузети из обавеза прописаних чланом 1. став 2. наведене уредбе. Уколико Србија добије изузеће онда нема обавезу припреме планова управљања.

ПИТАЊЕ 3:

На основу којих података се одређују максимално одрживи приноси? Да ли они важе за аквакултуру и уколико важе да ли је то на основу статистичких података или процене потенцијала за производњу у односу на утицај на животну средину? (Мирко Новаковић)

ОДГОВОР ЕК:

Максимални одрживи принос се односи на морске ресурсе, а одрживост у односу на аквакултуру се односи на еколошку одрживост. Дефинише се на основу научних података везаних за биомасу и морталитет.

ПИТАЊЕ 4:

Молим вас да нам детаљније објасните структуру саветодавног комитета? Како се формира? Ко бира чланове? Које државе чланице учествују у томе? (Синиша Котур)

ОДГОВОР ЕК:

Од 2002. године су успостављена регионална саветодавна тела, где су укључене заинтересоване стране и та тела окупљају 60% целог сектора, а 40% НВО и удружења потрошача. У овом тренутку има 7 саветодавних тела. Актери су обавезни да се организују, а комисија је посматрач и сарађује са њима. Саветодавни комитет даје савете државама чланицама и ЕК у вези са ЗПР.

ПИТАЊЕ 5:

Да ли Србија на основу З морско-речне луке и ранијом регистрацијом бродова за излов на мору може добити квоту за излов у мору ступањем у ЕУ? (Привредна комора Србије - Мирјана Мишчевић)

ОДГОВОР ЕК:

Историјска права су веома важна. Србија нема флоту и нема рибарске активности и било би врло тешко установити квоте имајући у виду историјска права и с обзиром да се активности обављају у морским водама. То би било врло дискутабилно, али се о томе може разговарати током преговора. То би било супротно принципу стабилности историјских права.

АКВАКУЛТУРА**6) АКВАКУЛТУРА У ЗАЈЕДНИЧКОЈ ПОЛИТИЦИ РИБАРСТВА**

Представљена је аквакултура уопште, затим како се промовише аквакултура у оквиру ЗПР и органска аквакултура.

Аквакултура обезбеђује 80.000 радних места у државама ЕУ и карактерише је велика разноликост и различите технологије производње. Половина аквакултуре у ЕУ су школке, док је остатак подељен између морске и слатководне аквакултуре.

Промовише се у циљу одрживости риболовних фондоа. Морска риба се углавном увози и циљ је смањење зависности од увоза. Такође се на овај начин стварају услови за повећање броја радних места у овом сектору.

Подршка развоју аквакултуре се врши кроз смернице које су објављене и свака држава чланица мора имати своје Националне стратегије за аквакултуру, које се идентификују након консултација. Циљеви су смањење административног оптерећења, планирање у области вода и простора, унапређење конкурентности и утврђивање конкурентних предности.

Вишегодишњи национални планови се доносе на основу смерница датих у стратешким документима. Државе чланице одлучују о трошењу новца у складу потребама сектора. Вишегодишњи план и стратегија морају бити усклађени.

Промоција се врши у складу са одредбама Европског фонда за поморство и рибарство. Корист се постиже и индиректно у примени екстензивне аквакултуре, где се врши очување станишта одређених врста, еко-туризам итд.

Дате су смернице како да се аквакултура интегрише у NATURA 2000.

Стране и локално одсутне врсте су дефинисане одговарајућим уредбама, као и њихов утицај на постојећи биодиверзитет. Државе чланице морају да предузму мере како би се избегле негативне појаве увођења страних и локално одсутних врста. Такође је потребно успостављање система неопходних дозвола за увођење страних и локално одсутних врста. О томе се мора водити регистар.

Органска аквакултура се обавља уз поштовање захтева о пореклу животиња, као и услова за гајење, исхрану, превенцију болести, чишћење и дезинфекцију и правила о гајењу морских трава.

ПИТАЊЕ 6:

Како је регулисано гајење риба у рекама и језерима у ЕУ, с обзиром да је у Србији забрањено обављање аквакултуре у рекама и језерима? (Мирко Новаковић)

ОДГОВОР ЕК:

ЕУ нема конкретна правила везана за дато питање и аквакултура је у надлежности државе чланице која одлучује да ли допушта или не допушта обављање одређених активности. Мора се поштовати хоризонтално законодавство – Директива о стаништима, Директива о води, односно правила која се односе на заштиту животне средине. Веома је битна оцена еколошког утицаја. Кавези се користе у државама чланицама и нема акта ЕУ којим се то забрањује.

ПИТАЊЕ 7:

Како је регулисана производња млађи за порибљавање отворених вода са угроженим рибљим врстама? (Мирко Новаковић)

ОДГОВОР ЕК:

Постоје правила о здрављу и добробити животиња, хигијенска правила ако се користе за исхрану. Порибљавање се не сматра аквакултуром, јер не постоји власништво над рибом током целог циклуса производње. Кључна су правила о биодиверзитету и заштити животне средине. Ово не потпада под политику аквакултуре.

ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТКА

7) ОКВИР ЗА ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТКА

Уредба 199/2008 је акт који одређује прикупљање података, а неке одредбе се неће односити на РС јер Србија нема излаз на море. Оквир за прикупљање података у рибарству је утврђен заједничким ЕУ правилима. Постоје научни подаци и подаци који се користе у сврху контроле. Са подацима се мора управљати на безбедан начин и подаци се сматрају поверљивим.

Користе се биолошки подаци, подаци о стању рибљег фонда, социо-економски подаци у рибарству и аквакултури, као и прерадивачкој индустрији. Свака држава чланица прикупља податке у зависности од тога које врсте риба има. 80% трошкова прикупљања података сноси ЕУ.

Циљ прикупљања података је да се обезведи хармонизација у сектору рибарства. Односи се на привредно и рекреативно рибарство, аквакултуру и прераду рибе. Уредба ће бити ревидирана како би се утврдили утицаји на екосистем. Подаци се прикупљају путем посматрања и истраживања, а прикупљају се и статистички подаци.

У плану је ревизија оквира за прикупљање података, али се притом неће променити одредбе које обавезују државе чланице да правилно прикупљају, чувају, заштиту података. Тренутно не постоји обавеза да се спроведе оквир за прикупљање података за земље које немају излаз на море, али прикупљање по другим деловима ЕУ законодавства је обавезно (нпр Еуростат). У ревидираном оквиру постоје подаци за слатководну аквакултуру и биће проучена њена одрживост.

ИНСПЕКЦИЈА И КОНТРОЛА

8) СИСТЕМ КОНТРОЛЕ РИБАРСТВА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Систем контроле се састоји од три стуба.

Уредба бр 1224/2009 омогућава успостављање система контроле ЕУ за обезбеђивање усаглашености са правилима ЗПР.

Уредба 1005/2008 успоставља систем заједнице за контролу нелегалног, непријављеног и нерегулисаног риболова.

Уредба 1006/2008 се односи на одобравање риболовних активности пловила заједнице изван ЕУ вода и приступ пловилима трећих земаља ЕУ водама. Ова уредба се не односи на Републику Србију.

Државе чланице су одговорне за:

- контролу активности у оквиру ЗПР у својим риболовним водама,
- контролу пловила која плове под њиховом заставом ван њихових територијалних вода,
- контролу активности у вези нелегалног, непријављеног и нерегулисаног риболова.

ЕК је одговорна за припремање ЗПР и њену примену у земљама чланицама, а Европска агенција за контролу рибарства помаже државама чланицама и ЕК.

Циљеви система контроле су: обезбеђивање примене правила ЗПР, спречавање нелегалне рибарске активности, обезбеђивање усклађености и сарадње између заинтересованих страна, осигурување одрживог рибарства.

Примењује се у територијалним водама ЕУ, на територији држава чланица, на пловила под ЕУ заставом и на грађане ЕУ.

Принципи система контроле су:

- једноставна и модерна контрола,
- глобални, интегрисани и заједнички приступ (од мреже до тањира),
- обезбедити услове за тржишну утакмицу,
- на основу стратегије управљања ризиком,
- економичност и пропорционалност (примена нових технологија),
- ефикасне, пропорционалне и одвраћајуће санкције,

Опште мере система контроле рибарства ЕУ одређују: услове приступа водама и ресурсима, контролу риболова и флоте, следљивост производа рибарства и аквакултуре, надзор над прометом, услове надзора, инспекције и поступке, повреде и санкције, евалуацију и контролу од стране ЕК, мере да би се обезбедило поштовање држава чланица правила ЗПР, податке и информационе системе.

Ако се утврде неправилности у држави чланици, ЕК може покренути административну истрагу или акциони план, ако истрага не реши проблем. Поред тога се може укинути и финансијска помоћ у случају неусклађености са ЗПР.

Нови механизам за сарадњу је Форум о имплементацији и поштовању правила. Циљеви овог форума су процена, омогућавање и јачање имплементације, поштовање обавеза из система контроле рибарства у ЕУ. Главни задаци форума су: редовно разматрање питања усклађености и тешкоће у реализацији, давање савета, размена информација (укључујући нелегални, непријављени и нерегулисани риболов) и приоритети у финансирању.

9) АКЦИЈЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ У ПРАВЦУ МЕЂУНАРОДНЕ БОРБЕ ПРОТИВ НЕЛЕГАЛНОГ, НЕПРИЈАВЉЕНОГ И НЕРЕГУЛИСАНОГ РИБОЛОВА (ННН)

Нелегални, непријављени и нерегулисани риболов представља светски изазов. То није питање само за ЕУ, то је светски проблем. Тиме се бави међународна заједница. Политика ЕУ је део међународног оквира. Ова активност погађа рибљи фонд.

ЕУ је у том погледу установила списак пловила која са баве ННН риболовом, као и државе

под чијом заставом плове. ЕУ политика у овој области се заснива на принципу недискриминације и односи се на сва пловила ЕУ и трећих земаља, као и на производе.

План сертификације улова је једно од главних средстава за превенцију ННН риболова. Тиме се потврђује да је производ законито уловљен. Установљена је мрежа размене података између држава чланица, трећих земаља и НВО укључених у програм.

Државе чланице имају обавезу да одбију увоз производа рибарства који потичу из ННН риболова на своју територију. Установљен је списак земаља које не сарађују у контроли ННН риболова (30-так земаља). Постоје две фазе у санкционисању, жути картон је рана идентификација земаља које не сарађују, а црвени картон доноси забрану трговине производима рибарства и за сада су три земље (Белизе, Камбоџа и Гвинеја) добиле црвени картон.

У будућности се морају примењивати сви инструменти које је прописала FAO, за промоцију глобалног програма сертификације улова, за поспешивање размене информација између свих актера, за коришћење нових технологија и за побољшање праћења производа рибарства, јер се на крају увек поставља питање да ли се ради о производу из легалног риболова.

ПИТАЊЕ 8:

Ко спроводи контроле и шта се конкретно контролише? Да ли се контроле односе на спровођење мера Оперативних програма или на контролу на лицу места на отвореним водама? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР:

Када је у питању приступ Европском фонду за рибарство све земље морају да испуни тзв. ex ante услове (административне капацитете за управљање Фондом) и друге основне услове као што је успостављен систем следљивости. Након испуњености ових услова ЕК успоставља листу приоритета коју прате извесне акције. Листу приоритета треба да успоставе и државе чланице. Следљивост је једна од приоритета. Куповина пловила није приоритет, али регистрација улова јесте. Постоји и ex post верификација од стране ЕК кроз интерну ревизију, којом се утврђује да ли су финансијске контроле спроведене адекватно. За контроле (тзв. први ниво верификације) је одговорно Управљачко тело, али се може делегирати друга институција.

ПИТАЊЕ 9:

С обзиром да немамо рибарску флоту у ком периоду је наша земља у обавези да испуни захтеве који се односе на нелегални, непријављени и нерегулисани риболов? (Мирко Новаковић)

ОДГОВОР:

Чак и уколико немамо флоту за риболов можемо имати држављане који раде у сектору рибарства. Уколико увозимо производе рибарства морамо поштовати услов за праћење производа, програм праћења улова. Земље чланице које немају излаз на море морају да поштују програм праћења сертификата о улову, тако да је Србија укључена у то, али не у потпуности јер нема рибарску флоту.

ПИТАЊЕ 10:

Да ли можете да разјасните механизам примене Уредбе о нелегалном, непријављеном и нерегулисаном риболову на треће земље, и да разјасните примену жутог и црвеног картона? За нас је то важно до пуноправног чланства. (Синиша Котур)

ОДГОВОР:

Треће земље морају да поштују одредбе које се тичу нелегалног, непријављеног и нерегулисаног риболова (ННН). Европска политика у овој области није ексклузивна, већ међународна и од њих се тражи примена међународних правила у овој области. Приликом извоза у ЕУ треће земље морају да наведу које су мере применили, укључујући и програм сертификације улова. ЕУ мора бити у могућности да прихвати те сертификате. Од невладиног сектора и држава чланица редовно се добијају информације о томе да неке земље не примењују контролу ННН. Са таквим земљама се покреће дијалог и врше се посете тим земљама у циљу контроле. То некада траје и годинама. Идеја није да се изда црвени картон земљи, већ да се помогне да задовољи међународне услове ННН и да на ефикасан начин примењује те одредбе.

Уколико се утврде неправилности издаје се жути картон што је упозорење које каже да има нерегуларности у погледу инспекција. Након тога се даје период за спровођење тих мера (6-12 месеци). Жути картон је одлука ЕК у оквиру дијалога са трећом земљом у који нису укључене државе чланице.

Црвени картон је одлука која се доноси у Европском савету на предлог ЕК. Морају је подржати државе чланице. Исто важи и за скидање са списка. Идеја је да се настави дијалог са тим земљама, како би се укинуо што пре, јер је идеја помоћи трећој земљи, а не казнити је.

СТРУКТУРНЕ РАДЊЕ

10) ЕВРОПСКИ ФОНД ЗА ПОМОРСТВО И РИБАРСТВО

Европски фонд за поморство и рибарство (ЕФПР) је нови фонд који ће се бавити питањима рибарства у периоду 2014-2020. Улога му је да помаже одржив начин производње и одрживу аквакултуру. Идеја је да се изврши диверзификација активности.

ЕФПР је један од пет структурних инвестиционих фондова који допуњују један други, а циљ им је промоција раста и отварања радних места у Европи. Један од инструмената које користи овај фонд су грантови. Уредба која регулише овај фонд је специфична и разликује га од остала четири структурна фонда. Свака ЕУ чланица добија средства на основу величине сектора рибарства и оперативног програма. Националне власти одлучују шта ће се финансирати.

ЕФПР треба да буде главни инструмент подршке реформе ЗПР, како би се смањило одбацивање улова. Одрживо рибарство се постиже кроз финансирање мера заштите, набавку селективне опреме, сарадњу са научним институцијама, кроз учешће у програмима биодиверзитета. Битна мера је подршка престанку активности, како би се очувао рибљи фонд кроз смањење капацитета флоте.

За слатководно рибарство се уводи подршка за почетне инвестиције за младе рибаре, подршка за модернизацију рибарских лука и склоништа, иновације у слатководном риболову и умрежавање научника и риболовца.

У аквакултури подршке за инвестиције морају да буду у складу са вишегодишњим националним плановима. Подржава се конверзија у еко-менаџмент, надзор производних шема и органска аквакултура. Поред тога даје се подршка пружању услуга заштите животне средине и методама компатibilним са потребама заштите животне средине, у складу са NATURA 2000.

Произвођачи могу да очекују подршку за инвестиције у производњи, диверзификацију

активности, унапређење здравља и добробити животиња, заштиту од предатора, унапређење утицаја на животну средину, повећање ефикасности коришћења ресурса, смањење утицаја на квалитет и употребу воде.

Развој локалних стратегија се може подржати из више извора. Циљ је отварање нових радних места у области рибарства, у области унапређења заштите животне средине (укључујући ублажавање климатских промена).

ЕФПР даје подршку за бољи пласман на тржишту, за прераду, за успостављање организација произвођача које се баве припремом производних планова и планова пласирања на тржишту.

Када Република Србија постане пуноправна чланица ЕУ мораће да прикупља податке о аквакултури и прерађивачкој индустрији. ЕФПР даје подршку за прикупљање података и контролу.

По први пут је неопходно програмирање мера и то је сада део заједничког управљања.

Ex-ante услови:

Неопходно је да постоје услови за ефикасно коришћење подршке ЕУа који се пре свега односе на административне капацитете за прикупљање података и контролу. За аквакултуру морају постојати вишегодишњи стратешки национални планови који се подносе најкасније приликом подношења оперативног програма, а подносе се и подаци о капацитету флоте.

Ex-post услови постоје ради сигурности да ће се постићи напредак планиран током фазе програмирања.

Уколико субјекти повреде правила ЗПР њихови пројекти се могу прогласити неприхватљивим.

Сада је политика рибарства више оријентисана ка резултатима, јача је логика интервенција и по први пут су уведени заједнички индикатори који треба да омогуће обједињавање података на нивоу ЕУ. Новина је и увођење плана евалуације.

Оквир за успешност рада представља међуциљ који треба постићи до краја 2018. и оцењиваће се 2019. Резерва од 6% представља се оставља на страну и додељује се само ако држава чланица успешно реализује програме.

ПИТАЊЕ 11:

Када је у питању *ex ante* условљеност, која се односи на довољне капацитете за спровођење Европског фонда за рибарство, која институција би требало да има улогу сертификационог тела, а која Управљачког тела? Да ли имплементација може да буде део после платне агенције у пољопривреди? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР:

Када је у питању креирање система управљања и контроле на државама чланицама је да саме одлуче како ће уредити своје системе. Међутим, из досадашњих искустава може да се каже да је Управљачко тело увек било у Министарству пољопривреде и оно је обављало функције мониторинга, евалуације, анализа итд. Управљачко тело може да делегира поједине функције другим телима, али коначна одговорност је на Управљачком телу за функционисање система као таквог. Управљачко и сертификационо тело морају да прођу процену независне ревизорске куће и ова процедура се зове процедура одређивања (designation procedure). Уколико је мишљење ревизорске куће позитивно плаћање може да почне пре него што ЕК одобри (верификује) ову процену.

ПИТАЊЕ 12:

Како је уређено кофинансирање? Који проценат се односи на приватне, а који на јавне

фондове? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР:

Јавни део је 50%, приватни 50% у принципу, али има изузетака, где јавни део достиже и до 100% (storage aid). Однос ЕУ и националног дела је 75% - 25%.

ПИТАЊЕ 13:

Који финансијски износ може да очекује Србија из Европског фонда за рибарство након пуноправног чланства? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР:

Немамо процену алокација ни за државе чланице за период 2014 – 2020, па је у овом тренутку немогуће утврдити колика би била алокација за Србију након пуноправног чланства.

ПИТАЊЕ 14:

Имајући у виду да Србија има искључиво слатководно рибарство, да ли је доступно коришћење средстава из ЕФПР за подршку за очување и обнављање рибљег фонда за обезбеђење одрживог рекреативног риболова одређених циљних врста? (Предраг Симоновић, Биолошки факултет, Београд)

ОДГОВОР:

Нису доступна средства за те намене, осим ако Комисија не донесе одлуку за преузимање активности у вези одређене врсте.

ПИТАЊЕ 15:

У ком све контексту Фонд доприноси аквакултури на подручју NATURA 2000? (Завод за заштиту природе Србије)

ОДГОВОР:

У NATURA 2000 и инвестиције у аквакултуру су веома повезане. Постоје конкретне мере у оквиру NATURA 2000 које се односе на аквакултуру. Ако се у аквакултури производи на екстензиван начин уз поштовање правила о животној средини онда се може пружити подршка доходку. Постоје инвестиције које се морају спровести у аквакултури (рециклирајући систем, да се не враћа вода из аквакултуре у животну средину).

ПИТАЊЕ 16:

Које су разлике између агро-еколошких и аква-еколошких мера и како разграничити два програма? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР:

Једне се односе на производњу на фарми, а друге у аквакултури. У принципу је тешко направити разлику, али треба водити рачуна да два програма буду компатибилна (Програм руралног развоја и Програм рибарства).

ТРЖИШНА ПОЛИТИКА

11) ТРЖИШНА ПОЛИТИКА

Уредба 1379/2013 је главни инструмент уређења заједничког тржишта за производе рибарства и аквакултуре.

Четири су главне одредбе којима се регулише примена законодавства у области тржишне

политике. То су имплементациона Уредба 1418/2013, Препорука ЕК од 3. марта 2014. године о установљавању и имплементацији планова о производњи и тржишту, имплементациона Уредба 1419/2013 и имплементациона Уредба 1420/2013.

Наглашено је да је у овој области битна примена Уредбе 2406/96 којом се одређују заједнички тржишни стандарди за производе рибарства и то у погледу категорија свежине и категорија величине.

Ови стандарди се примењују за одређене врсте риба, ракова и мекушаца, али не и на производе аквакултуре.

Главни циљеви реформе тржишне политике се односе на поједностављење политике, унапређење пословања произвођача, промене у интервенцијама (уз укидање интервенција за риболов), унапређење у обележавању, тржишна интелигенција која се огледа у прикупљању, анализи и ширењу економских знања о ЕУ тржишту производа рибарства и аквакултуре.

EUMOFA је инструмент установљен у циљу повећања транспарентности тржишта и повећање ефикасности, анализу кретања ЕУ тржишта и као подршка у доношењу пословних одлука и креирању политике.

Представници ЕК су након презентације дали коментар на нацрт Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда, и то на део који говори о трговини рибом (чл 50. и 51.), јер трговина није исто што и пласман на тржиште. Наиме продаја не мора да подразумева изношење на тржите. Можда је у питању превод термина на енглески језик? Српска страна је замолила представнике *DG MARE* да коментаре на нацрт Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда, доставе и електронским путем.

МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ

12) UNCLOS (*United Nations Convention on the Law of the Sea*) И СРОДНИ ИНСТРУМЕНТИ

Представници ЕК, у области међународних уговора, су пре свега представили Конвенцију Уједињених нација о закону о мору која је донета 1982. године. У циљу њене примене потписани су уговори 1994. и 1995. године. Регионалне организације у рибарству су веома битне за примену ове конвенције.

Поред поменуте конвенције у оквиру *FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations)* су потписани споразуми који се односе на мере које се односе на пловила у далеким морима и на превенцију нелегалног, непријављеног и нерегулисаног риболова (1993. и 2009. године). Донета су и два документа која се односе на правила за одговорно рибарство и за понашање држава чију заставу вију бродови (државе заставе).

Република Србија је ратификовала делове Конвенције Уједињених нација о закону о мору, али је за документа донета у циљу очувања угрожених и високо-миграторних врста чије је очување неопходно, а за које је ЕУ извршила ратификацију исту неопходно да изврши и Србија, уз доношење одговарајуће декларације.

За документа која су донети у оквиру *FAO* није неопходна ратификација, нити доношење декларације, али су ова документа правно обавезујућа за Србију, с обзиром да су оне део ЕУ *acquis-a*. Србија их може ратификовати, како би убрзала процес њиховог ступања на снагу.

ДРЖАВНА ПОМОЋ

13) ДРЖАВНА ПОМОЋ У РИБАРСТВУ И АКВАКУЛТУРИ

Основ за регулисање области државне помоћи се налази у Уговору о функционисању ЕУ. Државна помоћ у области рибарства регулисана је чланом 7. Уредбе 1198/2006.

Три су специфична инструмента за државну помоћ у рибарству и аквакултури:

-*De minimis* Уредба 717/2014,-*Block Exemption* Уредба 736/2008, која је истекла и чија је ревизија у току,

-Водич за испитивање државне помоћи у рибарству и аквакултури чија је ревизија у току.
De minimis Уредбом су прописани услови када није прописана обавеза извештавања, као и обавезе држава чланица у погледу услова и прагова и њихова поштовања. Такође је прописано како се прикупљају подаци и обавеза њиховог достављања ЕК. Све што је искључено из ЕФПР не може бити у *De minimis* Уредби.

Block Exemption Уредба је први инструмент који дозвољава доделу помоћи без обавезе извештавања и она се односи на изузеће од пријављивања одређене помоћи. Усвајање нове *Block Exemption* Уредбе очекују у актуелном саставу ЕК, а приступ ће бити сличан као код претходне и односиће се на мала и средња предузећа уз одређивање максималних новчаних давања. Већина радњи из ЕФПР се може и овде примењивати. Нова уредба ће одражавати структуру ЕФПР са изузецима.

Водич за испитивање државне помоћи у рибарству и аквакултури предвиђа да за сваку другу врсту државне помоћи мора бити претходно бити обавештена ЕК и не може се реализовати пре усвајања од стране Комисије. Компабилност помоћи се процењује на основу водича.

Помоћ мора бити у складу са следећим принципима:

- Усклађеност са политиком конкурентности и ЗПР,
- Усклађеност са ЕУ подршком и ЕФПР,
- Ефекат подстицаја,
- Транспарентност.

Дефинисано је које категорије помоћи могу бити проглашене компатабилним уколико су испуњени услови утврђени у Водичу.

Хрватска је морала да достави списак помоћи у року од 4 месеца након приступања ЕУ.

Нове државе чланице су у обавези да у року од три године од дана приступања ЕУ ускладе правила о државној помоћи.

3. ОПШТА ПРОЦЕНА

Представници Европске комисије су истакли да делегација Републике Србије поседује висок ниво познавања *acquis* у области рибарства , што указује на изузетну спремност и уложени напор Преговарачке групе 13 у припремама за експланаторни скрининг, као и на определење за убрзавање процеса преговора.

Председник Преговарачке групе 13, Данило Голубовић затражио је да се прочитају питања на која нису добијени одговори, на шта је г-дин Лобковиц рекао да је боље да се питања пошаљу електронским путем накнадно.

Након тога је председник Преговарачке групе 13, Данило Голубовић истакао да су нам представници ЕК приказали европску легислативу у области рибарства и одговорили на питања, што ће помоћи српској страни не само у припремама за билатерални скрининг, већ и у самој транспозицији прописа у национално законодавство.

Преговарачка група 13 има такав распоред скрининга којим је предвиђен веома кратак период између састанка експланаторног и билатералног скрининга, па је замољено да

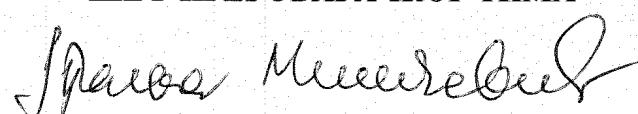
упитник од стране Европске комисије за билатерални скрининг стигне у што краћем року, по могућству не дужем од 7 до 10 дана након завршетка експланаторног скрининга.

4. ПРИЛОЗИ

- Листа присутних на састанку експланаторног скрининга
- Листа представника органа државне управе, цивилног друштва, привредне коморе и других институција који су пратили експланаторни скрининг путем интернет везе
- Дневни ред састанка
- Презентације Европске комисије

Датум: 30. септембар 2014. године

ШЕФ ПРЕГОВАРАЧКОГ ТИМА

Проф. др Тања Мишчевић

ПРЕДСЕДНИК ПРЕГОВАРАЧКЕ ГРУПЕ

Данило Голубовић

ДЕЛЕГАЦИЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ НА ЕСКПЛАНATORНОМ СКРИНИНГУ ЗА ПРЕГОВАРАЧКУ ГРУПУ 13 – РИБАРСТВО

- 1. Данило Голубовић,** државни секретар у Министарству пољопривреде и заштите животне средине, председник Преговарачке групе за рибарство;
- 2. Синиша Котур,** начелник одељења у Управи за ветерину у Министарству пољопривреде и заштите животне средине;
- 3. Мирко Новаковић,** Министарство пољопривреде и заштите животне средине, секретар Преговарачке групе за рибарство;
- 4. Миланка Ђавидовић,** помоћник министра у Министарству пољопривреде и заштите животне средине;
- 5. Ружа Трипинић,** Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- 6. Јелисавете Милошевић,** Управа за ветерину, Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- 7. Томислав Топаловић,** Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- 8. Дејан Максић,** Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- 9. Милан Иванковић,** Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- 10. Јелена Шћепановић,** Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- 11. Бојан Живадиновић,** помоћник директора у Управи за аграрна плаћања – Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- 12. Душан Оњановић,** Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- 13. Јелена Живковић,** Канцеларија за европске интеграције.

**СПИСАК ПРЕДСТАВАНИКА ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ, ЦИВИЛНОГ
ДРУШТВА, ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ И ДРУГИХ ИНСТИТУЦИЈА КОЈИ СУ
ПРАТИЛИ ЕКСПЛАНаторни скрининг путем интернет везе**

Поглавље 13: Рибарство

Немањина 22-26

Београд

Крило А, Велика сала, спрат 6

30.септембар 2014. година

1. Јасмина Миљковић, Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
2. Драгана Марјановић, Министарство здравља;
3. Драгана Погарчић, Републички завод за статистику;
4. Проф. др Зоран Марковић, Пољопривредни факултет Београд;
5. Живановић Слободан, Асоцијација професионалних рибара Београд;
6. Ана Кинга Колсек Милићевић;
7. Др Ненад Секулић, Завод за заштиту природе Србије;
8. Др Марија Смедеревац Лалић, Институт за мултидисциплинарне студије, Универзитет у Београду;
9. Марко Бабарогић, „Бач“, Југотргаде Београд;
10. др Мирјана Мишчевић, Привредна комора Србије;
11. Др Мирјана Ленхардт, Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ Београд,
12. Др Александар Хегедиш, Институт за мултидисциплинарне студије, Универзитет у Београду;
13. Предраг Симоновић, Биолошки факултет, Београд;
14. Тамара Ђуричанин, Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
15. Љуба Ивановић, Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
16. Љубиша Михајловић, Министарство пољопривреде и заштите животне средине.

**СПИСАК ПРЕДСТАВАНИКА ЕК НА ЕСКИПЛАНАТОРНОМ СКРИНИНГУ ЗА
ПРЕГОВАРАЧКУ ГРУПУ 13 – РИБАРСТВО**

1. **Wenceslas de Lobkowicz, DG Enlargement;**
2. **Anna Manoussopoulou, DG Mare;**
3. **Cristina Olivos Pascual, DG Mare;**
4. **Evangelia Georgitsi, DG Mare;**
5. **Zsuzsa Klunig, DG Mare**
6. **Mario Dubolino, DG Mare;**
7. **Amélie Knapp, DG Mare;**
8. **Nils Courcy, DG Mare;**
9. **Bogna Krysinska, DG Mare;**
10. **Albena Aminkova, DG Mare;**
11. **Pawel Swiderek, DG Mare;**
12. **Fernando Pereira, DG Mare;**
13. **Eva Vazquez Gomez, DG Mare.**

Analytical Examination of the Acquis of

Chapter 13 – FISHERIES

Agenda for the Explanatory Screening with the Republic of Serbia¹

SCR 55935

**Venue : Room 3D Centre Albert Borschette,
Rue Froissart, 36- Brussels**

30 September 2014

DAY I : Tuesday 30 September 2014

<u>Time</u>	<u>Subject</u>	<u>EU Speaker</u>
9.00 - 9.15	Opening & Introduction	Wenceslas de Lobkowicz, DG Enlargement DG MARE Serbian Delegation

¹ This meeting is recorded and webstreamed.

9.15 – 9.50	General principles of the Common Fisheries Policy	Cristina OLIVOS PASCUAL MARE/F.4 Anna MANOUSSOPOULOU MARE/D.2 MARE/A.2
9.50-10.05	<i>Question time</i>	
10.05-10.35	Aquaculture	Mario DUBOLINO MARE/A.2
10.35-10.50	<i>Question time</i>	
10.50-11.05	<i>Coffee break</i>	
11.05-11.25	Data collection	Amélie KNAPP MARE/C.3
11.25-11.35	<i>Question time</i>	
11.35-12.05	Inspection and control General regime Illegal, unreported and unregulated fishing	Nils COURCY MARE/A.1 Bogna KRYSINSKA MARE/A.1
12.05-12.20	<i>Question time</i>	
12.20-12.35	Structural actions European Fisheries and Maritime Fund	Albena AMINKOVA MARE/D.3
12.35-12.50	<i>Question time</i>	
12.50 - 14.20	<i>Lunch break</i>	

14.20-14.50	Market policy Statistics	Pawel SWIDEREK MARE/B.2
14.50 - 15.05	Question time	
15.05 – 15.20	Coffee break	
15.20 - 15.35	State aid	Fernando CARDOSO MARE/F.4
15.35 - 15.50	Question time	
15.50 - 16.05	International agreements	Eva VAZQUEZ GOMEZ MARE/B.1
16.05 - 16.20	Question time	
16.20 - 16.35	Other issues	
16.35 - 17.00	Closing remarks	Serbian Delegation DG MARE Wenceslas de Lobkowicz, DG Enlargement
17.00	End of meeting	